

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 5

91. ÅRGANG

17. MARS

1 9 7 9

EN PREKEN OM MARIA	S. 2
RAPPORT FRA BANGALORE	S. 5
INTERVJU MED SØSTER PIA	S. 8
BUDSKAP TIL LATIN-AMERIKAS FOLK	S. 10

NESTE NUMMER KOMMER 31. MARS 1979

En preken om Maria

Det er synd, men det er sant at det er vanskelig å tale om Maria. Straks står vi i forsvarsposisjon. Der er en hær av misforståelser som skal oppklares — også for katolske kristne. Derfor foretrekker mange å si lite eller omtrent ingenting om henne.

Det er galt, for som frelserens mor tilkommer det henne en helt særegen plass i den kristne bevissthet og dét uten noen som helst form for overdrivelse, idet Skriftens egne ord og Kirkens gamle tradisjon bærer vitnesbyrd om henne.

Det er også synd, fordi forholdet til Maria, ikke minst i vår anstrengte tid burde nettopp være kilde til glede og inspirasjon og ikke skape problem.

*

Når vi så taler om henne, er det best å begynne ved begynnelsen. Vi tar utgangspunkt i Skriftens ord og lar dem gi gjenklang i oss, likesom

de har gitt gjenklang i Kirkens bevissthet gjennom tidene.

Vi skal dvele ved enkelte av Biblens ord om Maria. Det er ikke mange ord. Til gjengjeld er hvert enkelt av dem ladet med minner og løfter. Intet er tilfeldig, men ethvert står på sin strategiske plass innenfor Guds frelses-disposisjon, og åpner store perspektiver for den som vet å lese.

La oss først spørre hvordan Skriften fremstiller Maria. Hvem er Maria? — Hun omtales ikke, slik vi ville tro, som et individ, en enkelt from kvinne som mottok Herrens budskap. Skriften behandler henne forbausende usentimentalt, sier lite om hennes personlighet og følelser.

Maria fremstår som representant for sitt folk. Hun er Sions datter, i hvem Guds løfter til Israel endelig skal oppfylles. Den nåde som vises henne, er ingen personlig gunst, men et svar på folkets lengsler.

Det er *profeten Sefanias* ord engelen anvender når han hilser henne

som den nådefylte og forutsier at hun skal unnfange og føde en sønn, som skal være frelser for sitt folk. I henne, i hennes skjød bokstavelig, skal Herren ta bolig midt i sitt folk, slik profetien lød.

Det er *profeten Nøfems* ord til David, som gir gjenklang når englene forkynner at det er den allerhøyestes sønn hun skal føde, og Herren skal gi ham hans far Davids trone, og han skal herske over Jakobs folk til evig tid.

Og derfor er også Maria overveldet ved engelens ord — ikke så meget av følelsesmessige grunner — men fordi Gud gjennom henne skal oppfylle sine løfter. Hun skal bli den Nye Pakts ark, hun skal bli det nye tabernakel — syndfritt, rent og hellig — der Gud skal bo i sitt folks midte. — Det er i henne at Ordet blir menneske av kjøtt og blod og oppslår sitt telt, og *over* henne at Guds ånd skal hvile som en sky, likesom over Tabernaklet.

Dette er mirakelet som skjer med Maria. Derfor lovpriser hun Herren, fordi han har forbarmet seg over sitt folk i henne, Herrens ringe tjenerinne. Hennes jubel er hele folkets glede, vi kunne si: hele menneskehetens glede. Allerede her er hennes liv ikke lenger hennes eget; hun er tjenerinnen.

Og likevel er ikke dette alt. Det er i virkeligheten bare en begynnelse. Marias rolle er ikke utspilt i og med at hun har satt til verden sitt folks frelser. På en merkelig måte, skal hun — om enn på avstand — ledsage Jesus, og hennes morsprofil forvandles i lys av frelsens begivenheter. Hun forsvinner ikke lik som ut til siden slik en Johannes

Døper hvis rolle var utspilt da han hadde beredt Jesu komme. Hun er der alltid og våker.

Den forvandling Skriften antyder hos Maria, ligger i den åndelige dimensjon. Hun unnfanget av Den helige Ånd og fødte Guds sønn. Derfor kalles hun *theotokos*, Guds mor. Men for denne verdighet æres hun ikke på det fysiske plan, men i ånden. Nesten krasst lar evangeliene Jesus understreke at det ikke er det fysiske slektskap som skal gi Maria noen mors-myndighet over ham. — Ikke så meget *lykkelig det liv som bar Jesus og det bryst som ammet ham*, men heller *lykkelig henne som hørte Guds ord og rettet seg etter det*; ikke morsverdigheten etter kjødet, men *den som gjør Guds vilje er Jesu bror, søster og mor*.

Så understreker også Skriften gang på gang troens og nådens egen-skaper hos Maria. Det var hennes *tro* som var saliggjørende: gjennom troen at hun likesom Abraham, skulle unnfange det nye Guds folk. Det var troen som gjorde at alt ble mulig for Gud — i Maria som den gang hos Sarah. Salig er hun som trodde, roper Elisabeth, for Herrens løfte til henne skal gå i oppfyllelse. — Det skje meg etter ditt Ord, hadde Maria sagt til engelen og Ordet ble kjød i henne, slik Guds ord alltid blir virkelighet når det får grobunn i tro.

Slik bevarte også Maria Guds Ord i sitt hjerte, og det vokste der. Slik gjemte hun i sitt hjerte minnet om den gang Jesus var i Templet i sin Faders ærend. Hun grunnet og forsto stadig mere.

Jesu skjulte år var oppvekstens år, før han tok fatt på sin offentlige gjerning, og mens han ennå var hos sin mor, Maria. *Marias skjulte år* begynner der hans slutter, da Jesus går fra henne og ut i verden — fra hun må oppgi ham som mor fordi han tilhører verden, og hun blir tilbake i skyggen, likesom en resonansbunn for hans virke derute. Hennes skjulte år strekker seg fra Kana, da Jesus sa: Kvinne, hva er det mellom deg og meg, min time er ennå ikke kommet, men allikevel gjorde

vannet til vin på hennes bønn — og helt frem til den tid at timen endelig var kommet og hun sto frem igjen da verden hadde forlatt Jesus, oppreist ved Korsets fot.

Da offeret var fullbrakt, strømmet det blod og vann ut fra Jesu side som en lanse hadde gjennomstunget, slik et sverd skulle gjennomtrenge Marias hjerte. Det var Det nye rikes vin til liv for menneskene. Da sto gjestebudet, da var timen kommet, og Maria sto igjen ved hans side og ba.

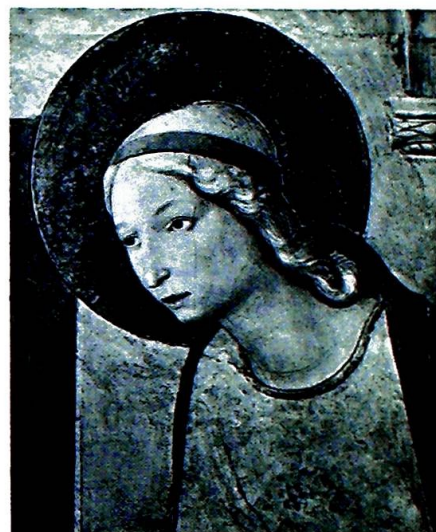
Da så Jesus sin mor sammen med den disippel han holdt meget av, skriver Johannes om den korsfestede. *Kvinne, der står din sønn*, sa han, og henvendt til disippelen: *Der står din mor*. — Misforstå ikke: Det er ikke moren som gis i Johannes' varetekt, men omvendt, Maria som skal være mor for *ham* — og også for de mange andre likesom hun hadde vært mor for Jesus selv. — Opphøyet på korset skulle Jesus trekke alle til seg. Stående ved foten av korset er Maria, Jesu mor, nå mor for alle.

Slik kunne vi fortsette. La skriftordene klinge igjen, la perspektivene åpne seg. Vi skal ikke fantasere, men heller, likesom hos Maria, la innsikten vokse ut fra de ord vi har hørt. Vi skal etterhvert bedre forstå hennes enestående plass i frelsens symmetri.

Vi kunne tale om Maria som Den nye Eva. Hvordan hun — kalt Kvinne av sin Sønn — fra korsets fot skuer over til den annen side, til det annet Livets tre, og den annen kvinne, — den første Eva. — Begge født uten synd, kledd i Guds nåde. Begge opphav til en ny menneskeslekt, men den ene som unnfanger i synd til død, og den annen syndeløst til nyskapt liv.

Vi kunne se henne i Åpenbaringsens ord blant apostlene pinsedag, da Ånden kom ned over forsamlingen; der hun satt midt blant dem, som tegnet på den Kirke som ble til.

Vi kunne se henne i Åpenbaringsens

ord, som kvinnen kledd i solen og med månen under sine føtter . . .

Her skal vi istedet til slutt dvele et øyeblikk ved *Marias opptagelse i himmelen*. Hva betyr det? — Ikke engleskarene, den tomme grav og apostlenes himmelvendte blick — det er bare bilder og kunstnerfantasi.

Marias opptagelse i himmelen betyr at hun, skapt som den første Eva forgjengelig, men skapt som henne uten synd, gikk over i det uforgjengelige. Døden og oppløsningen som kommer av synd, hadde ingen makt over henne. Opptagelsen i himmelen innebærer at kjødet, det forgjengelige i henne, vek bort, og ånden gjenomtrengte alt — og hennes liv som var et liv bare i Kristus og for verden, ble forløst. Slik hun i sin tid hadde unnfanget og født Jesus til verden, i følge kjødet — slik skulle nå Jesus unnfange henne og føre henne inn i det evige liv. En søvn, en *dormitio*, og hun skulle gjenoppstå, forvandlet, herliggjort, med legeme og med sjel, likedannet med ham, gjenoppstanden etter gravens overgang.

Men mirakelet, det egentlige, var skjedd meget tidligere. Den gang Herrens tjenerinne sa: Det skje meg etter ditt ord. Det var hennes tro som var *roten*, og alt som senere kom, var bare blomst på blomst, helt opp i den himmelske krone.

Amen.

Skuffelse?

Fem måneder er gått siden erklæringen «Habemus Papam» — «Vi har en pave» — nådde folkemengden på Petersplassen. Det var annen gang i løpet av få uker at Kirken hadde en ny leder. Selv om Johannes Paul I fort vant alles sympati og velvilje, var likevel ikke valget av ham like sensasjonelt som det av hans etterfølger. Ikke bare var Karol Wojtyła ikke-italiener, han kom til og med fra Øst-Europa. Valget var noe utenom det vanlige. Presse og andre nyhetsmedia var da heller hverken sene til å spre nyheten eller sparsomme med oppslagene i sakens anledning. Det var simpelthen godt stoff . . .

Med Johannes Paul II's spesielle bakgrunn er det rimelig at spekulasjonene omkring hans holdning til en rekke brennaktuelle problemer har vært mange. Bedre enn de fleste av oss skulle han ha forutsetninger til å ta standpunkt, og kanskje utfra sine allsidige erfaringer vise vei til nye løsninger. Tidens strømninger var ingen ukjent realitet for den nye paven. De hadde lenge vært en del av hans hverdag.

Kanskje ga dette noen falske forhåpninger til dem som ønsket en helt annen kurs for Kirken enn den de hittil kjente. Faren ved å stille altfor store forventninger er som kjent at man lett kan skuffes. Skal man dømme utfra den beskjedne oppmerksomhet hjemlige nyhetsmedia de siste uker har vist den samme pave, må man uvilkaarlig spørre om han likevel ikke var paven i deres bilde. Det mest slående eksempel fikk vi vel under pavens reise til Latin-Amerika. Begivenheten ble i den grad dårlig dekket av enkelte sentrale nyhetsorganer at vi er mer tilbøyelig til å tro at hans uttalelser om brennaktuelle emner ikke falt i smak enn manglende nyhetsinteresse. Den befrielse paven der som ellers gjør seg til talsmann for, ser nemlig mennesket som det mål alle midler skal tjene. Ser man det slik, så heller ikke lenger målet midlene. Det er med rette understreket at en slik befrielse griper mye dypere og er langt mer omfattende enn noen sosial-politisk revolusjon. Er det det som skuffer?

Vi vet alle at det er i hverdagen vi møter utfordringene og også vanskelighetene. Jo større ansvaret er, jo mer omfattende blir de andres krav og forventninger. En stimulans kan nok dette være for dem som bærer ansvaret, men vi blir lett kyniske i vår dom når tingene ikke går slik vi gjerne så det. Er vi kommet så langt at vi ikke lenger kan ta et dypt sosialt og menneskelig engasjement på alvor når det «bare» er forankret i det kristne budskap uten politiske fortegn til høyre eller venstre? Har vi glemt sann menneskelighet?

NORDISK BISPEKONFERANSE

Biskoper fra Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island samles i Nuet-schau-klostret, Osnabrück bispedømme i dagene 30. april—5. mai.

KNA

DIAKONER I SVERIGE?

Vi tror at vi i vårt arbeid her i den svenske diaspora trenger hjelp av permanente diakoner, sier biskop Brandenburg i en preken. De små gruppene av katolske kristne som lever spredt, ønsker ofte en Kirkens mann som de kan vende seg til og som har tid til dem, en som kan ta seg av gamle og unge og som besørger kontakten med menigheten.

Det kan jo ikke være prester på alle steder. Antallet prester er ikke høyt nok til det. Vi håper etter en god tid til forberedelse, å kunne vise til diakoner en del menn som er villige til ved siden av sitt yrke å påta seg denne Kirkens tjeneste . . .

Katolsk Kyrkötidsning

FORSKERKURS I LATINSK LITURGI

Nordisk Kulturråd avholder til sommeren et to-ukers forskerkurs i latinsk liturgi på Stockholms universitet. Formålet med kurset er å gi vordende forskere en mulighet for å utdanne seg innenfor vitenskaper, som der normalt ikke undervises i på nordisk område, og å la allerede etablerte forskere få mulighet for videreutdanning i de samme områder.

Katolsk Orientering

TSJEKKOSLOVAKIA

Ifølge katolske kilder i Tsjekkoslovakia har det statlige sikkerhetspoliti foretatt utstrakte husundersøkelser i det østlige Slovakia for å skaffe til veie flere opplysninger om de aktiviteter som finner sted i Kirkens undergrunnsbevegelse. Arsaken til myndighetenes bekymring skal i det vesentlige skyldes den innflytelse som undergrunns-apostolatet har gjort gjeldende blant ungdommen, og da i særlig grad blant studentene.

The Tablet

MOZAMBIQUE

Som et resultat av nye restriksjoner, påbudt av regjeringspartiet Frelimo, er forfølgelsen av Den katolske kirke blitt ytterligere intensivert. Det er i bispedømmene Pemba og Lichinga i landets nordligste del at forfølgelsen har vært mest folbar.

The Tablet

RAPPORT FRA BANGALORE

Aimée Wedset og Emily Holm fra NKKF (Norges Katolske Kvinneforbund) reiste fra Norge i slutten av januar for å delta i WUCWO's (The World Union of Catholic Women's Organisation) kongress og generalforsamling i Bangalore, India.

Kongressen ble avholdt på Det nasjonale katolske senter i Bangalore. Senteret var meget enkelt — etter norske forhold nærmest primitivt — men i kongressens ramme meget velegnet.

Ca. 300 delegater deltok fra alle 5 verdensdeler og 27 nasjoner.

Studie og arbeidsuke

Første del av kongressen var en studie- og arbeidsuke med evaluering av perioden 1975-78. Studiegruppene var tilfeldig oppsatt — delvis på interesseplan og delvis innenfor regionene.

Alle studier og samtaler dreide seg om kongressens tema: «Kvinner — Rettferdighet — Evangelisering» Man spurte bl.a.:

- Har WUCWO vært med på å skape et mer rettferdig samfunn?
- Har WUCWO virkelig deltatt aktivt i kampen for et mer rettferdig samfunn? Hvis ja, hvordan?
- Har WUCWO beslutsomt hjulpet alle mennesker som lider under en eller annen form for diskriminering og som kjemper for frigjøring?
- Har WUCWO virkelig vært lydhøre for menneskers behov i dag?

Det mest verdifulle ved denne første del av kongressen var naturlig nok møtet med andre kulturer, andre måter å se verden på, andre prioriteringer, andre løsninger. Grensene — de store forskjeller, som til tider kunne skape tildels skarpe meningsutvekslinger — gikk imidlertid ikke alltid mellom «Den gamle», «Den nye» og Den tredje verden. Langt oftere gikk de mere på den kvinnepolitiske situasjon (både sosialt og

kirkelig) i de forskjellige land. Hos de langt fleste var det også en stor åpenhet tilstede og et ønske om å lære, noe som gjorde samtalen — også de uoffisielle — meget verdifulle.

Verdensunionens generalforsamling

Den fyldige 4-årsrapport fra styret inneholdt bl.a. de forskjellige kommisjoners virke, f.eks. kommisjonene for menneskerettighetene, økumenikk og «Kvinnen i Kirken». Videre WUCWO's deltagelse i møter og konferanser og konsultasjoner med de internasjonale organisasjoner, bl.a.:

FN — hvor WUCWO har konsultativ status

FAO — ILO — UNESCO (deltagelse i 9 konferanser om bl.a. menneskerettighetene, nedrustning, kvinnens status, undervisning etc.).

Eksekutivkomiteens rapport, om arbeid på det internasjonale, regio-

nale og nasjonale plan, økonomi etc.

Endelig, valg av det nye styre, og generalforsamlingens godkjennelse av arbeidsprogram, prioriteringer og forpliktelser frem til neste generalforsamling om 4 år som skal holdes i Latin-Amerika (tidspunkt og land ennå ikke avgjort).

Rammen

Vårt indiske vertskap hadde satt meget inn på å gjøre rammen rundt kongressen så riktig og god som mulig. Vi fikk da også, med utreise over Bombay og tilbakereise over Dehli, et lite bilde av det indiske samfunn med dets menneskemylder, fattigdom og nød og store og tilsynelatende uovervinnelige problemer.

Vårt møte — både med India og med delegater fra en helt annen verden enn vår egen — må føre til forandring både for oss personlig og i det arbeid som gjøres i vår organisasjon.

DEN ENES HÅP — DEN ANDRES FORTVILELSE

George Fernandes, industriminister i India, var tilstede på Bangalore-møtet og talte om håp og fortvilelse i India.

I India har man satset på håndvever, for å beskjeftige så mange mennesker som mulig innenfor tekstil-industrien. Men de rike land investerer isteden i Singapore og Hong Kong — deres håp er blitt Indias fortvilelse.

10 millioner vevere og spinnere i India har 4 prosent av Europas importmarked, mens Singapore har 30 prosent, Syd-Korea resten.

Kampen mot fattigdommen er ikke bare Indias problem — den angår alle mennesker på hele kloden.

Jeg nekter å tro at kristendommen bare er beskjeftiget med tro og liv etter døden. Jeg vil håpe og tro at Kirkenes Verdensråd og hele den kristne verden vil stå sammen med alle dem som er opptatt av menneskeheten og dens fremtid, slik at troens grunnverdier kan bli en hjelp til å løse konkrete problemer på grasrotplan, sa George Fernandes, ifølge The ecumenical Review.

Vår Kirke

«Morgendagens Kirke»

Rapporten fra strukturseminaret «Morgendagens Kirke» kommer omtrent ett år etter at selve seminaret ble holdt. Biskop Gran understreker i sitt forord til rapporten at den har et dobbelt formål. Den vil samle de vesentligste bidrag fra dette tre dager lange møte, slik at deltagerne kan ha et håndgripelig minne om det som der ble utrettet. Samtidig vil den også fortelle andre som ikke kunne være tilstede, om seminaret og gi impulser til videre arbeid i samme retning. Vi gjengir her to av innleggene.

MORGENDAGENS KIRKE, EN TEOLOGISK KOMMENTAR

(Ved Ellert Dahl)

Det teologiske grunnlag for all virkelig kirkefornyelse vil alltid før eller senere være Den hellige ånd. Her vil jeg påpeke tre måter som Ånden kan hjelpe oss til å fornye vår Kirkes strukturer på.

Den hellige ånd som kilde til fornyelse

Skriften viser oss at Ånden helt fra Kirkens første tid har spilt en helt sentral rolle. Den var inspirasjonskilde, opplysende organ, dynamisk kraft blant de kristne. Den virket som Person blant personer. Den vitnet og utpekte. «Den hellige ånd og vi har besluttet», skriver apostlene og de eldste i Jerusalem til brødrene i Antiokia (Ap. gj. 15,28).

Det er ikke tilfeldig at den fornyelsen som har funnet sted i Den katolske kirke etter II Vaticanum, er

skjedd samtidig med en voksende forståelse for Åndens rolle i kirkens liv. Vi har begynt å ta Ånden «på alvor». Naturligvis har vi alltid visst at Ånden var vesentlig for Kirkens liv og vekst. Men vi talte forholdsvis lite om den, unntagen i en from sammenheng. Vi regnet knapt nok med den som en *praktisk* forutsetning for det vi gjorde. Kanskje, som følge av en reaksjon mot en «protestantisk» åndeliggjørelse av Kirkens vesen, understreket katolikkenes gjerne institusjonen, de synlige strukturer i Kirken, dens hierarki.

I dag forstår vi bedre at alt vi gjør i kirken — også helt konkret — har sitt utgangspunkt i Ånden og bæres oppe av den. Ånden er ikke bare til fromhet og oppbyggelse. Ånden er ikke bare «åndelig». Den virker ikke *over*, men *gjennom* den synlige verden, de synlige strukturer. Dersom vi skal tenke og bygge menighet, kirke, må vi ta Ånden med helt fra begynnelsen. Ellers kan vi omstrukturere så meget vi vil, det

vil ikke skje noen virkelig fornyelse. Men dette igjen innebærer at vi ber om Ånden, og at vi arbeider med Ånden.

Ånden er kilde til enhet og mangfold i kirken

Ånden er ikke bare en dynamisk kraft og inspirasjonskilde, den er selv direkte strukturrende. Paulus illustrerer det med å si at den samtidig virker som kilde for enhet og mangfold i Kirken (I. Kor. 12; Rm. 12, 4-8). Den ene Ånd er opphav til de mange nådegaver, og alle nådegaver virker til hele kirkefelleskapets beste. Vi får også høre at enhver mottar sin nådegave, som uttrykkes i en eller annen form for tjeneste — offisiell eller uoffisiell — for Kirken. Selv om enkelte nådegaver kan være viktigere enn andre, trenger felleskapet alle nådegaver. Konkret innebærer det at enhver kristen, hvilken bakgrunn, utdannelse, forutsetninger han ellers har, eier sin spesielle nådegave, har sin spesielle rolle å spille i Kirkens liv — kort sagt: er uerstattelig.

Dersom vi — ikke minst i en mindre menighet — tok denne sannhet på alvor, ville det tilføre Kirken et helt annet mangfold og rikdom enn vi har kjent. Hittil er vi vant med en slags to-delning av strukturer og oppgaver i menigheten: På den ene side sogneprest og søstre som gjerne har vært de aktive og bærende, på den annen side legfolket som ofte til dels bare «fulgte med». Alt kunne stå og falle med én manns initiativ, nemlig sogneprestens. Tenker vi oss at det skjedde en fornyelse — ikke ut fra et bud ovenfra om at nå skulle legfolket aktiviseres, men som uttrykk for Åndens kall til den enkelte — da ville dette gamle to-delte skjema brytes, og vi ville stå overfor en menighet med mange forskjellige tjenester og funksjoner. Menigheten vil-

le fungere som en liten, organisk kirke med sitt selvstendige liv voksende opp «fra grasrota».

Dette er naturligvis et idealbilde. En kristen vil meget godt kunne uttrykke sin nådegave i stillhet uten å påta seg offentlige verv. Vi skal vokte oss for å overaktivisere folk. Uten tvil vil prest og søster også i fremtiden fylle en meget sentral plass i menighetens liv. Men vi trenger også et idealbilde skal vi fornye tingene.

Anden som kilde til kreativitet

Som katolikker er vi vant til å tenke i faste, gitte kategorier. Dersom vi vil fornye våre tankevaner, institusjoner, vårt gudstjenesteliv, vår sjelesorg slik det er skjedd med konsilet, er vi vant til at initiativet kommer ovenfra og utenfra. Det utgår sjelden fra oss selv. Vi er i det hele tatt lite vant med å tenke kreativt.

Studerer vi derimot Kirkens tidligste historie, blir vi slått av den variasjonsbredde og skaperevne som den gang fikk utfolde seg. Strukturene og tjenestene i de forskjellige lokalkirker kunne være temmelig ulike uten at Kirkens enhet dermed ble skadelidende. Noe av denne kreativitet på det lokale plan har Kirken funnet frem til igjen etter det siste konsil rundt om i de forskjellige land, nettopp når det gjelder omstrukturering og nye tjenester. En slik utvikling er vel så meget i samsvar med Kirkens vesen som den tidligere ensretting og sentralisering. Mon ikke en viss frihet til å skape ut fra Ånden er både normal og nødvendig dersom vi skal fornye den kirkesituasjon vi kjenner.

Utvisomt er det ting vi ikke kan eller skal endre, f.eks. den hierarkiske struktur. Men der er andre områder der tjenestene ikke er fastlagt og der det kan og bør nyskapes, dersom Kirken skal virke som kirke for vår tids mennesker.

Men også her skal Ånden hjelpe oss til å tenke kreativt. Vi skal f.eks. ikke prøve å etterligne de tjenester Paulus omtaler — det ville være ren

bokstavtolkning. Vi skal tvertom ved Åndens hjelp finne frem til de oppgaver og tjenester som vi trenger ut fra vår situasjon, ut fra våre behov og muligheter. Og dét er Åndens verk, — Åndens og vår egen fornuft og erfaring.

MORGENDAGENS KIRKE, EN PASTORAL KOMMENTAR

(Ved Michel Beckers)

Ser en på Kirken slik vi kjenner den, kan en få inntrykk av en polarisering: Presten på den ene side, menigheten/menighetsrådet på den annen. Det er stikk motsatt av hva Vatikankonsilet kom frem til. Der blir det sagt at også hierarkiet er med i Gudsfolket. Det gjelder forøvrig presten som har sin plass i Gudsfolket og med Gudsfolket. Han skal samarbeide med legfolket som også sitter inne med sitt eget spesielle ansvar i menigheten. Begrepet *delegering* — delegering fra prest til legfolk — blir etter min mening alt for meget brukt og kan sterkt overdrives. Legfolk har et reelt ansvar i kirken, og ikke bare et ansvar som blir dem til del gjennom delegering fra prestenes side. Uttrykk som «det fulle og hele ansvar som sognepresten har» og «delansvar som legfolket har», kan være meget misvisende. Vi skal huske at alle kristne har fått reelle oppgaver innenfor Kirken gjennom sin dåp og konfirmasjon, ikke bare presten. Kanskje må presten i fremtiden begrense sin egen funksjon noe — det innebærer forøvrig ikke mindre ansvar, men heller medansvar. Ellers taler vi meget om demokrati og det finnes ikke så få prester som selv er overbevist om at de er meget demokratiske, men de klarer bare ikke å få menigheten til å tro det.

Utvisomt trenger vi å endre våre tankevaner. Fremdeles deler vi Kirken inn i kategoriene: Prest/ikke-prest. Det er en arv fra en klerikalistisk tid, og det er ikke bare prestenes feil dersom den ikke er forsvunnet. Det kan skyldes passivitet og forbrukermentalitet hos et stort an-

(Forts. siste side)

FRA ØRKENEN:

ABBA AGATHON:

Brødrene spurte abba Agathon: «Abba, hvilken god gjerning krever størst anstrengelse?» Han svarte: «Jeg tror ikke det finnes noe mer krevende enn å be til Gud. Hver gang et menneske ønsker å be, vil fiendene hindre det. De vet nemlig at intet er bedre egnet til å hindre et menneske i å gå fremover enn å få dem vekk fra bønnen. Uansett hvilken god gjerning man gir seg i kast med, — blir den utført med utholdenhet, oppnår man hvile. Men når det gjelder bønn, må man kjempe til siste åndedrag.»

FRANKRIKE

«Il est grand, le mystère de la foi» er tittelen på den troserklæring som de franske biskoper har utarbeidet for voksne katolikker. Erklæringen ble approbert under den franske bispekonferanses høstmøte ifjor, og er nå offentliggjort. I innledningen står det å lese: «Kirken erklærer sin tro gjennom bønnen . . .» Biskopene har derfor valgt å bruke den fjerde eukaristiske bønn som grunnlag for presentasjonen av «kjernen i troens mysterium». Erklæringen utgjør ikke en fullstendig katekismus, men heller en veiledning for «dem som allerede er troende og ønsker å utdype sin tro.»

The Tablet

Søstrene i bispegården forlater

Antoniussøstrene hører i den grad med til det katolske «landskap» i og omkring Oslo, at vi vanskelig kan tenke oss uten dem. Det er imidlertid en kjennsgjerning at tallet på prester og søstre avtar, og det får konsekvenser også for vårt eget miljø. Omgruppering av kreftene er ofte nødvendig, og i løpet av siste høst har tre antoniussøstre forlatt Akersveien. Søster Pia — som vi henvendte oss til — ble igjen til midten av mars for å lette overgangen for dem som overtar det arbeid søstrene hittil har utført. Heldigvis gjelder ikke oppbruddet for alle antoniussøstrene i landet. Vi vil fortsatt kunne finne dem på Stabekk og i menighetspleien i Oslo.

— Kan De fortelle litt om bakgrunnen for antoniussøstrene og deres virksomhet?

— Antoniussøstrene ble grunnlagt i 1913, og er en nokså liten kongregasjon med moderhus i Holland. Egentlig er vi fransiskanerinner — derfor den brune drakten. Stifteren var en sogneprest i en liten landsby, og hensikten var å sende søstre til misjonsarbeide i de varmere strøk. Det var egentlig aldri meningen å sende noen til Skandinavia! Men det skjedde altså i 1924 da de første av våre søstre kom til landet.

— Hvilke oppgaver ventet?

— Vi begynte med å stelle hus for

biskop og prester i Akersveien. Senere fulgte andre oppgaver: regnskapsføring, speiderarbeid og sist, men ikke minst, sakristanarbeid i kirken. På Stabekk begynte vi i 1931 og overtok husholdningen hos prestene. I siste halvdel av femtiårene ble virksomheten på Stabekk avbrutt en del år, men søstrene var på plass igjen i 1960. Året etter ble «Villa Maria» — aldershjemmet — åpnet.

— Har ikke Bærum kommune overtatt dette aldershjemmet?

— Nei. Det var først meningen at Bærum kommune skulle overta det helt. Vi ble imidlertid enige om en annen løsning: Søstrene flyttet fra hjemmet, men vi eier likevel fortsatt huset og er vår egen arbeidsgiver. Bærum sosialkontor dekker den økonomiske drift. Ordningen medfører nokså naturlig at pensjonærer fra denne kommunen har første rett til plass. Antoniussøstre fyller to og en halv stilling på «Villa Maria».

— Hvorfor må dere nå forlate Akersveien?

— Vi blir færre og eldre. På tolv år har det ikke vært noen tilvekst i kongregasjonen og det setter sine umiskjennelige spor. Samtidig som søstrenes krefter avtar, vokser aktivitetene i Akersveien — og vi klarer ikke lenger å følge opp. Men det har vært meget tungt å trekke den praktiske konsekvens av denne kjennsgjerningen.

— Når kom De selv til Norge?

— I august 1952. Bortsett fra ett

år i Danmark hvor jeg skulle stille for den apostoliske delegat, så har jeg ikke vært i andre land.

— Hvorfor ble det nettopp Norge?

— Den gang var det jo ikke vanlig å spørre hva man hadde mest lyst til. Vi ble simpelthen sendt dit det trengtes. To søstre hadde reist fra Norge. Sammen med en annen kom jeg for å ta deres plass.

— Hvordan er nordmenns holdning til en ordenssøster?

— En utvikling over tid har nok funnet sted selv om vi merket mindre til den før fordi vi var lite ute. Aldri har jeg følt ulemper ved å være ordenssøster eller bære slør i byen!

— Virksomheten har vært nokså allsidig for Dem i disse årene?

— Det kan man kanskje si. Ved siden av oppgavene i husholdningen og kirken, har Mariaholm kommet inn i bildet. Her har arbeidsoppgavene vært allsidige — helt fra byggekommiteer til regnskaper i den senere tid. Også for bispedømmet har jeg hatt endel å gjøre med regnskapene de siste seks årene.

— Kunne De tenke Dem å fortsette alene i Akersveien?

— Nei, og årsakene er flere. For det første skal vi helst ha et bønneliv og et kommuniteliv med våre medsøstre. Og rent praktisk ville det være umulig for ett menneske å ta seg av alle oppgavene søstrene har hatt ansvar for.

— Hvem skal overta etter dere?

— Vi har etterhvert funnet endel legfolk som kan påta seg oppgavene her i huset, og alt i høst overtok St. Josephsøstrene ansvaret for kirken.

— Når man har bodd så lenge i et land, er det selvsagt tungt å bryte opp. Hva venter i Nederland?

Norge

— Regnskaper fortsatt. Også der trenger de meg til å hjelpe til med den økonomiske side av søstrenes liv.

— *De kan neppe ha vært så mange år i Norge uten å ha gjort Dem endel tanker om landet og folket . . .*

— Jeg har alltid vært meget glad i Norge. Den rike naturen virker overveldende på meg, og folket med sine tradisjoner setter jeg veldig stor pris på. Den nære kontakt med søstre og menighet — særlig i de senere år — har skapt vennskap som jeg aldri vil glemme. Derfor vil jeg gjerne benytte anledningen til å takke samtlige for all godhet og vennlighet de har vist meg. Når jeg nå forlater Norge, reiser jeg ikke tomhendt tilbake, men rikere enn da jeg kom.

— *Deres søstre er jo fortsatt representert blant oss. Kan det ikke være mulighet for en viss kontakt med Norge også i fremtiden?*

— Siden vi m.h. til ferie stilles på linje med de andre, er det litt vanskelig. Vi har nemlig ikke anledning til å reise mer enn et par ganger til utlandet i løpet av vårt klosterliv — hvis det da ikke er i «embets medfør».

FASTEBREV 1979

Kjære medkristne.

Fastetiden er umiddelbart forestående. Om tre dager innleder askeonsdag denne botens og eftertankens tid som først finner sin slutt ved påskenattens vigiliemesse. Et langt tidsrom, vil man kanskje si. Men skal vi virkelig gå i oss selv med varig resultat, er det påtrengende nødvendig å ta tiden til hjelp. Onsdag mottar vi askekorset på pannen til tegn på at vi i tiden fremover ønsker å leve på en spesiell måte med Kristus i Kirken, å ledsage ham gjennom hans skjebnetunge livsende preget av den siste vandring opp til Jerusalem og Golgata. Som han levet for oss, ønsker vi å leve for ham trofastere og mer bevisst under fasten enn vi ellers kanskje har vært vant til å gjøre det. Vi er oss vår skrøpeligheit bare så altfor bevisst og må være takknemlige for den anledning Kirken gir oss i år som tidligere til å gjøre bot og fatte beslutningen om fornyelse og bedring, både i vårt forhold til Ham og til vår neste som jo er Guds barn og dermed vår bror og søster.

Slik kan fastetiden også bli sterkt preget av medmenneskelighet, om vi redelig søker å leve opp til dens utfordring.

Vi kjenner vår Kirkes klassiske in-vitt til oss: måtehold, enkelhet i livsførsel, ja selvfornektelse. Det er imidlertid ikke store kravene som stilles oss i forhold til tidligere tider, la oss derfor ta dem desto alvorligere, og la oss bruke vår oppfinnsomhet som modne ansvarsbevisste mennesker så vi kan leve fasten på en måte tilpasset våre personlige muligheter. Bare to dager, askeonsdag og langfredag, krever Kirken at vi skal avholde oss fra kjøttmat og spise min-

dre. Det tillates da bare ett fullstendig middagsmåltid samt et måltid morgen og aften som skal være mindre enn ellers. Vi minner om at budet om å spise mindre askeonsdag og langfredag gjelder alle som er 21 år gamle og som ennå ikke har fylt 60. Avholdenhet fra kjøttmat de to dagene er bindende fra fylte 14 år.

Viktig som det er for oss å minke våre tilvante krav bl.a. til velvære og adspredelse — og fjernsyn hører med her — gjelder det fremfor alt å søke større stillhet og religiøs fordyppelse, å tenke over vårt eget liv sett på bakgrunn av Kristi egen leve- og virkemåte. Og det er viktig at vi forsøker å glemme oss selv og tenke mere på andre, som Kristus så ofte har oppfordret oss til. Når det er mulig kan vi sammen med trosfeller holde noen stille dager, delta i faste- eller botsandakter der slike arrangeres eller be rosenkransen, for oss selv eller i fellesskap. Vi bør kort sagt gripe anledningen til å fornye og fordype vårt religiøse liv i åndelig samfunn med kristne verden over.

Som særlig uttrykk for vår vilje til forsakelse og medmenneskelighet i Kristi ånd, bør alle som kan, bidra til vår felles-nordiske fasteaksjon som Bispekonferansen i år har bestemt skal være til beste for dem som er blitt hardest hjemsokt av flomskader i India der ødeleggelsene er uoverskuelige. Ytterligere opplysninger om dette vil bli gitt i «Broen» som vil ha vedlagt giroblankett. Eller bidrag kan legges i de bøsser som vil bli satt opp i våre kirker og kapper merket «Fasteoffer».

Vi ber Gud om å hjelpe oss alle til en nåderik fastetid.

25. februar 1979.

Deres Overhyrder.

Budskap til Latin-Am

Utdrag av sluttdokumentet til de latin-amerikanske biskopers tredje generalforsamling (*The Tablet*):

BØNN OM TILGIVELSE

Det første spørsmål vi vil stille oss på dette pastorale møte lyder slik: «Praktiserer vi virkelig Jesu Kristi evangelium på vårt kontinent?» Selv om spørsmålet er rettet til oss kristne, kan det like godt tas opp av dem som ikke deler vår tro. Kristendom — kjærlighetens bærer — er ikke alltid blitt praktisert fullt ut av oss. Sant nok har det vært mye skjult heroisme og hellighet, og mange store offerhandlinger. Likevel innrømmer vi at vi fortsatt på langt nær lever alt vi preker. For alle våre feilgrep og begrensninger ber vi som deres hyrder om tilgivelse fra Gud, våre brødre i troen og fra alle andre.

Vi ønsker ikke bare å omvende resten av menneskeheten, men også oss selv sammen med dem slik at våre bispedømmer, menigheter, institusjoner, fellesskap og ordensfamilier ikke er hindringer, men ansporer til å leve

Evangeliet. Hva ser vi når vi betrakter Latin-Amerika? Sannheten er at gapet mellom «de mange som har for lite og de få som har mye» stadig vokser. Våre kulturverdier trues. Menneskets grunnleggende rettigheter krenkes. De store tiltak for menneskets fremgang har ikke tilfredsstillende klart å løse de problemer vi er stilt overfor.

VART BIDRAG

Hva kan vi da tilby dere midt i vår tids alvorlige og sammensatte problemer? Hvordan kan vi i fellesskap arbeide for folkets beste i Latin-Amerika når noen vil opprettholde sine privilegier for enhver pris og andre føler seg tråkket på, mens resten kjemper for å overleve og for en utvetydig bekreftelse av sine rettigheter?

I sin innsettelsestale ga Johannes Paul II et klart og treffende svar: «Vær ikke redde. Lukk dørene vidt opp for Kristus. Åpne grensene til nasjoner, økonomiske og politiske systemer, de store områder av kul-

tur, sivilisasjon og utvikling for hans frelsende makt.»

Her ligger spiren til frihet for menn og kvinner i Latin-Amerika, her er vårt håp om å virkeliggjøre vår sanne bestemmelse. Og slik får menn og kvinner på dette kontinentet en særegen viktighet for Kirken fordi Jesus Kristus ble menneske i alt — unntatt synd — og slik gjorde han til sitt eget alle menneskers kall.

Det som opptar oss hyrder er den fulle forkynnelse av sannheten om Jesus Kristus, om Kirkens oppdrag og om menneskets natur, verdighet og mål. Vårt budskap er derfor fullt av håp. Vanskene vi møter og urettferdigheten vi ser, gir ikke grunn til mismot. Sannheten er at den sosio-kulturelle sammenheng vi lever i er så motsigelsesfylt i sin teori og praksis at ikke bare gir den opphav til knapphet av materielle goder, — noe som rammer de fattigste, — men også — og det er verre — den er tilbøyelig til å uteslutte dem fra deres største rikdom som er Gud. Denne erkjennelsen gjør at vi bønnfaller alle samfunnsbevisste borgere til på nytt å gjennomtenke sitt mål i livet, og dessuten til å kjempe for å opprettholde og utdype sansen for Gud i folkets bevissthet. Som Abraham kjemper vi og vil vi fortsette å kjempe «mot alt håp». Det vil si at vi aldri vil slutte å håpe på Herrens nåde og makt — han som tross sitt folks utroskap sluttet en pakt med dem. Det er en gripende erfaring å se en åndelig rikdom i et folk finne uttrykk i tro, håp og kjærlighet. I denne forstand er Latin-Amerika et eksempel for resten av verden, og i morgen vil kontinentet være istand til å virkeliggjøre sitt store misjonsoppdrag utover sine egne grenser.

Og fordi vi mener at en ny gjen-

erikas folk

nomtenkning av kvinners og menns religiøse og moralske atferd burde gjenspeiles i politiske og økonomiske prosesser i våre land, ber vi samtlige om å ta opp de fattiges sak som om den var deres egen. Den er nemlig Kristi egen sak: «Hva du gjør mot en av disse små, det gjør du mot meg.»

OM EPISKOPATET

Brødre og søstre, legg ikke vinn på det dere hører om at vi biskoper står splittet. Det finnes forskjeller i synspunkter og meninger, men vi gjennomfører fullt ut prinsippet om kollegialitet. Den enkelte utfyller de andre i overensstemmelse med de evner Gud har gitt ham. Bare slik kan vi møte den veldige utfordring evangeliseringen er i det nåværende og fremtidige Latin-Amerika.

«KJÆRLIGHETENS SIVILISASJON»

Vi innbyr dere til å være uselviske byggere av «kjærlighetens sivilisasjon», inspirert av Kristi budskap, liv, og selvutgivelse og grunnet på rettferd, sannhet og frihet . . . Kristen kjærlighet overskrider alle styreformers og systemers kategorier fordi den bringer med seg påskemysteriets uovervinnelige kraft, verdien av kortsatsens lidelse og tegnene på oppstandelsens seier. Kjærlighet gir samhørighetens glede og inspirerer til handling.

«Kjærlighetens sivilisasjon» fordømmer skillemurer mellom mennesker, institusjoner og nasjonale fellesskap. Det finnes verdier for hele kontinentet, som bør verdsettes og utdypes langt utover rent nasjonale interesser. Det er godt å minne våre latin-amerikanske land om viktigheten

av å opprettholde den kontinentale fred som er en fedrene-arv. Å bryte vennskapsbåndene mellom de latin-amerikanske land ville være et veldig historisk ansvar når vi vet at det finnes juridiske og moralske ressurser som kan gi løsninger på våre felles problemer.

«Kjærlighetens sivilisasjon» forkaster undergivenhet og avhengighet som undergraver Latin-Amerikas verdighet. Vi godtar ikke å være noen satellitt for andre land eller deres ideologier. Vi ønsker å leve broderlig med alle fordi vi forkaster all snever nasjonalisme.

AVSLUTNING

I Medellin avsluttet vi vårt budskap med ordene: «Vi tror på Gud, på menneskene, på verdiene, på Latin-Amerikas fremtid.» I Puebla fremsier vi på nytt en trosbekjennelse:

Gud er nærværende og levende i Jesus Kristus, vår frigjører, i hjertet av Latin-Amerika.

Vi tror på Evangeliets makt.

Vi tror på de evangeliske verdiers evne til å utvikle skaperevne og til å fremme nye pastorale prosjekter og erfaringer.

Vi tror på Jesu Kristi nåde og kraft som gjennomtrenger våre liv, og som maner oss til omvendelse og enhet med hverandre.

Vi tror på håpet som nærer og styrker mennesket på veien mot Gud Faderen.

Vi tror på «kjærlighetens sivilisasjon».

Måtte Vår Frue av Guadalupe, Latin-Amerikas beskytterinne, følge oss med sin moderlige kjærlighet på denne fredens pilegrimsferd.

DEN LATIN-AMERIKANSKE TEOLOGIENS SITUASJON

En peruansk prest og teolog, Gustavo Gutiérrez, beskriver den latin-amerikanske teologiens situasjon slik: «De senere år i Latin-Amerikas historie er karakterisert ved oppdagelsen av de «andres» verden, en oppdagelse som er reell og fordringsfull, for det er nemlig de fattiges, de utstøttes, den utnyttete befolkningssklasses verden. I en samfunnsorden som økonomisk, politisk og ideologisk blir formet av noen få til deres egen

fordel, begynner «de andre» i dette samfunnet — de utbyttede folkeklasser, de undertrykte kulturer, de diskriminerte raser — å kreve oppmerksomhet, slik at systemet merker deres foruroligende nærvær. I stadig mindre grad ønsker de å være objekt for den demagogiske manipulasjon eller den mer eller mindre kamouflerte sosialforsorg. I stadig stigende grad vil de ta sin skjebne i egne hender og bygge opp et nytt samfunn fra grunnen av.

Men denne selvoppdagelse skjer ut fra den historiske befrielsesbevegelse, som på like fot søker å bygge opp en broderlig, rettferdig og fri samfunnsorden. I de senere år har et voksende antall kristne deltatt i denne befrielsesprosessen, og gjennom denne er de med på å forbedre de utbyttedes og utstøttes verden.

Dette engasjement fører til en ny måte å være menneske og kristen på, ved å leve og tenke ut fra troen og til det «å være kalt sammen», dvs. til det «å være kirke». — Gutiérrez sammenfatter befrielsesteologien slik: «Fordømmelse av urettferdighet, bevisstgjøring som ledd i evangeliseringen, kirkens arbeid for radikale forandringer av strukturer og livsstil, og en intens streben etter sosiale forandringer.»

Michel Beckers i «Bergens Tidende»

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00 sønd.: 9.30	19.00	—
Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	(eng) 19.00	—	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Frans'skanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 21 23 55		9.00	11.00
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , lörd.: 18.30 Tyholmen, tlf. 22 209 sønd.: 8.00		18.30 8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , lörd.: 19.00 Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10 sønd.: 11.00		19.00 —	11.00
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien sønd.: 9.30		9.30	—
<i>Florida kapell</i> , Nygaardsgt. 124		19.00	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , lörd.: 18.00 Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19 sønd.: 8.30		18.00 8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		9.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , lörd.: 18.00 Torvg. 113, tlf. 23 751 sønd.: 11.00		18.00 —	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225 lörd.: 18.00 sønd.: 11.00		18.00 —	11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , Wedemannsgate 3 A, tlf. 52 550 lörd.: 18.00 sønd.: 10.00		18.00 —	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Svetresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyeveien 17, tlf. 53 77 35		8.30 19.00	10.45
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.30	10.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , lörd.: 17.00 Dronningens gt. 8, tlf. 25 534 sønd.: 8.30 9.30		17.00 8.30 9.30	11.00
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i> Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2		8.45 19.00	11.00 —
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214			
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehus</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sanniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , lörd.: 17.00 Norvesund, tlf. 37 558 sønd.: 8.30		17.00 8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94. Sogneprestens tlf. 84 277 lörd.: 18.00 sønd.: 11.00		18.00 —	11.00
<i>St. Elisabethsotrene</i> , Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487 sønd.: 8.00		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447		19.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sanniva kirke</i> , lörd.: 15.00 Skolegt. 4, tlf. 61 501 sønd.: 10.30		15.00 —	10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82			15.30
SELFORS: <i>Vår Frelser's kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	

FAITH AND ORDER — DER TROEN DRØFTES

Faith and Order — på norsk «Tro og Kirkeforfatning» — er en gammel arbeidsgren innenfor den økumeniske bevegelse. Kommissjonens historie går tilbake til Verdens Misjonskonferanse i 1910, som igjen førte til at Det Internasjonale Misjonsråd ble dannet i 1921. Omtrent samtidig begynte man å arbeide for å få i stand en konferanse for «alle kristne samfunn over hele verden som bekjenner Herren Jesus Kristus som Gud og Frelser».

Den første verdenskonferansen for Faith and Order ble holdt i Lausanne i 1927. Siden har det vært mange storsamlinger, og hovedsakelig har man her vært opptatt av forskjellige enkeltspørsmål innenfor teologi, tradisjon og fornyelse. Siden Annet Vatikan-koncil har også Den katolske kirke vært aktivt med i Faith and Order.

Vår Kirke

UTMELDELSER FRA KIRKEN

Over 100 000 nordmenn står utenfor de religiøse trossamfunn,

og innen folketellingen i 1980 vil tallet etter all sannsynlighet ligge godt over 130 000. Dette viser beregninger foretatt av «Aksjon ut av statskirken» etter at kirkestatistikken for 1978 ble offentliggjort.

Ved beregningene er det tatt hensyn til det antall barn som ikke døpes, og som kommer i tillegg til de utmeldte.

Antall utmeldte av Kirken vil ved den kommende folketelling være nesten tredoblet siden folketellingen i 1970, hevder utmeldingsaksjonen som ble startet i 1969.

Morgenbladet

KATOLSK-ORTODOKSE SAMTALER OM NATTVERDEN

Pave Johannes Paul II har kunngjort at Den romersk-katolske kirke skal begynne samtaler med Den ortodokse kirke. Målet er nadverdfellesskap. Fra 1054 til 1965 levde de to kirkene i gjen- sidig ekskommunikasjon. Metropolitan Meliton har i en kommentar i Istanbul sagt at slike samtaler er viktige for kristen enhet og fred i verden. (EPD, Frankfurt a.M.).

LITURGISK KALENDER

MARS

- Ferial. Gn 37, 3-4.12-13a.17b-28. Mt. 21, 33-43.45-46.
- Ferial. Mika 7, 14-15.18-20. Lk. 15, 1-3.11-32. (Patrick, biskop).
- 3. søndag i Fasten.** Ex 20, 1-7. Kor. 1, 22-25. Joh. 2, 13-25.
- Josef, Jomfru Marias brudgom, solemnit. 2. Sam. 7, 4-5a.12-14a. 16. Rom. 4, 13.16-18.22. Mt. 1, 16.18-21.24a. eller Lk. 2, 41-51a.
- Ferial. Dn 3, 25.34-43. Mt. 8, 21-35.
- Ferial. Dt. 4, 1.5-9. Mt. 5, 17-19.
- Ferial. Jer. 7, 23-28. Lk. 11, 14-23.
- Ferial. Hos. 14, 2-10. Mk. 12, 28b-34. (Turibius av Mongrovejo, biskop).
- Herrens bebudelse.** Jes. 7, 10-14. 8, 10. Hebr. 10, 4-10. Lk. 1, 26-38. Årsdagen for biskop Grans bispevielse.
- 4. søndag i Fasten.** 2. Krøn. 36, 14-16.19-23. Efes. 2, 4-10. Joh. 3, 14-21.
- Ferial. Jes. 65, 17-21. Joh. 4, 43-54.
- Ferial. Esek. 47, 1-9.12. Joh. 5, 1-3a.5-16.
- Ferial. Jes. 49, 8-15. Joh. 5, 17-30.
- Ferial. Ex. 32, 7-14. Joh. 5, 31-47.
- Ferial. Visd. 2, 1a.12-22. Joh. 7, 1-2.10.25-30.
- Ferial. Jer. 11, 18-20. Joh. 7, 40-53.

APRIL

- 5. søndag i Fasten.** Jer. 31, 31-34. Hebr. 5, 7-9. Joh. 12, 20-33.
- Ferial. Dn. 13, 1-9.15-17.19-30.33-62. Joh. 8, 1-11. (Frans av Paola, eremitt).
- Ferial. Num. 21, 4-9. Joh. 8, 21-30.

Bønneintensjon for Kirkens misjon:

I mars:

La oss be for de misjonærer som p.g. av alder, helse eller andre årsaker ikke lenger kan være aktive. Måtte de likevel fullbyrde sitt misjonskall.

I april: La oss be for Kirken i Sørøst-Asia.

FORANDRINGEN NEDENFRA

Det er viktig nok at katolske biskoper har møtt hverandre i Mexico for å snakke om hvordan kirken skal motarbeide undertrykkelsen og fattigdommen i Latin-Amerika.

Viktigere er likevel det som skjer på grunnplanet i Den romersk-katolske kirke der borte. Stikkordet er kirkelige basisgrupper. Det finnes 100.000 av dem nå, halvparten i Brasil. I flere land har disse mange steder erstattet sognet som

senter for religiøst liv.

10—30 legfolk utgjør en slik gruppe. De møtes jevnlig og studerer hvordan Bibelens ord kan gi praktisk hjelp i hverdagen. Slik praktisk samfunnskritikk stemples ofte som kommunisme. Støtten fra kirkens biskoper er derfor avgjørende. For en biskop kan myndighetene vanskeligere bringe til taushet.

Vår Kirke

MILITÆRE TIL LOURDES

Alle katolske militære — uansett alder, grad eller våpengren — er også i år innbudt til å delta i den store internasjonale katolske militærvalfart til Lourdes i Frankrike. Årets valfart er den 21. i rekken.

Tidspunktet for arrangementet i Lourdes er 18. til 20. mai 1979, og med tillegg av reisetid vil hele valfarten foregå i tiden 16. til 22. mai (beregnet tur/retur Oslo). Dessverre kolliderer dette med 17. mai. Tidsrammen må taes med forbehold om justeringer. Turen koster antagelig ca. 600 kr., alt inkludert. Interesserte bes melde seg allerede nå, så de kan få ytterligere informasjon. Siste påmeldingsfrist blir 15/4-79. Henvendelser til P. Rudi Kessels, Akersvn. 5, Oslo 1.

VI KAN NÅ LEVERE ALTERLYS I ALLE STØRRELSER INNTIL 1 METER, 10 CM. I DIAMETER, MED HULL I BUNNEN

Leveringstid ca. 14 dager.

Vi har fått inn følgende bøker fra Cistercian Publications:

- Bernard of Clairvaux: On the Song of Songs II, kr. 34,50.
- Bernard of Clairvaux: Treatises II, kr. 84,50.
- Aelred of Rievaulx: Spiritual Friendship, kr. 41,—.
- Three Treatises on Man, A Cistercian Anthropology, kr. 131,50.
- William of St. Thierry: The Man and His Work, kr. 103,50.
- Aquinas: Meditations and Readings for Lent, kr. 21,60.
- Goodier: Fifty Meditations on the Passion, kr. 10,50.
- Stinissen: Kristen djupmeditation, kr. 93,50.
- Der Himmel Liebt Die Erde, Weisheit des christlichen Osten, kr. 21,50.
- Thielicke m. m.fl.: Christsein in Zukunft, kr. 21,50.
- K. H. Weger: Karl Rahner. Ein Einführung in sein theologisches Denken, kr 25,10.
- Franz von Assisi — Geliebte Armut, kr. 21,50.
- Meves/Ortlieb: Macht Gleichheit glücklich?, kr. 21,50.
- Meves: Unser Leben muss anders werden, kr. 17,80.
- Loew: Christusmeditationen, kr. 91,90.
- Der Jerusalemer Bibel, kr. 305,70.

Neues Testament der Jerusalemer Bibel, kr. 51,50.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—14.

SANKT GUDMUNDS LEGAT

Søknad om støtte fra Sankt Gudmunds legat til utdannelse av katolske barn og unge, kan sendes Dominikanernes prior, Postboks 5036 Maj., Oslo 3 innen 1. mai.

«Vår kjære medsøster Søster Harriet Puls døde på Sykehuset Florida, Bergen den 21. februar i en alder av 67 år. Den avdøde anbefales til de troendes forbønn.

St. Franciskus søstre»

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tromsø
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Trondheim
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp		
St. Magnus Kirke	}	
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	
St. Olavs Kirke		
Bispegården	}	
St. Olavs Kirke		
St. Olavs Prestegård	}	
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

film:

DEN GRESKE SKIPSREDEREN

Det var jo ikke annet å vente. I snart tyve år har president- og skipsrederhustruen Jacqueline Kennedy Onassis stått i sentrum for den kulørte presses oppmerksomhet. I årevis har vi kunnet følge hennes bevegelser, og det er jo logisk at man en dag også skulle få filmen om hennes liv gjennom disse årene.

Nå er den kommet. «Den greske skipsrederen» er riktignok først og fremst et portrett av Aristotele Onassis, mannen som skapte en kjempeformue, men døde ulykkelig, om vi skal tro den samme kulørte presse. Men hans Jackie, eller Lizzie, som filmen har døpt henne, i Jaqueline Bissets vakre skikkelse, unnlater heller ikke å gjøre inntrykk.

Filmene starter med at skipsrederen, i Anthony Quinn's skikkelse, blir presentert for den unge, lovende amerikanske senatoren, som etter en tid ganske riktig blir president, for så å bli skutt.

Teppet kan gå opp for andre akt, der skipsrederen, som i mellomtiden har skilt seg fra sin kone, inviterer presidentens enke til sin vakre øy. Det viser seg at skipsrederen har begått et par mindre lovlige transaksjoner i USA. Et ekteskap med presidentens enke passer derfor bra, på den måten slipper man unna fengsel.

Men akk, penger er ikke alt. Vår skipsreder finner ikke lykken med sin kone. Hans sønn fra første ekteskap dør i en flyulykke, og den gamle fader sitter ensom tilbake.

Filmselskapet har selvfølgelig voktet seg vel for å nevne hovedpersonene ved deres egentlige navn. Alle medvirkende går under andre navn, men man behøver ikke være plagsomt oppvakt for å begripe hvem som portretteres.

Undertegnede kjente dessverre ikke Onassis. Heller ikke hans kone og den tidligere presidentenke. Men ukeblader har man da lest, og etter

vårt skjønn har denne filmen med en enestående pietet og samvittighetsfullhet bidradd til å omskape ukebladens tekst til filmens bilder. Dermed får man det man venter, og kanskje helst vil ha, nemlig personer som er slik vi alminnelige helst ser dem. Moralene er enkle og gamle, penger er ikke lykke.

Vi møter en skipsreder (Onassis) som ligner svært på en annen av Anthony Quinns roller, Zorba. Og det passer jo bra, for Onassis var jo greker, i likhet med Zorba.

Men med all sin sjarm, er ikke Quinns tolkning særlig dyptgående. Vi møter en buldrebas, men lite annet.

Bisset skal for det meste være kjellig og verdensvant, og det klarer hun bra.

Dessuten var det mange pene bilder av brune mennesker og blått hav.

For å si det hele kort, denne filmen behøver man ikke å se.

Christian Boe Astrup

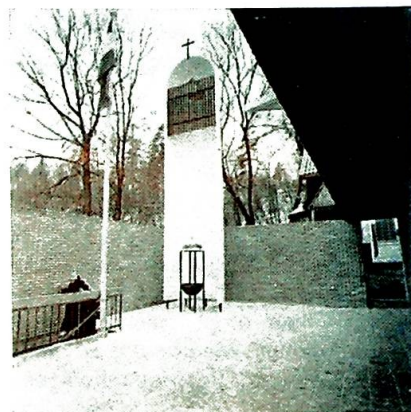
BØKER:

Om kirkens fremtid og fremtidens kirke

Under tittelen 'Med ryggen først?' har Svein Takle, res. kap. for Lund menighet i Kristiansand, skrevet en interessant, lettlest

og noe usedvanlig bok. Bokens tittel er også dens argument, nemlig det at Den norske kirke beveger seg med ryggen først. Takle skriver om og for sin egen kirke, en kirke han finner altfor defensiv, forsiktig og ufri til å møte morgendagens situasjon. Når vi anmelder den i «St. Olav», er det fordi en god del av de emner han tar opp i denne boken, angår alle kirkesamfunn, også oss.

Bakgrunnen for dette oppgjøret med Den norske kirkes nuværende form og funksjon er forfatterens opphold i USA vinteren 1977. Der kom han i kontakt med hele den fornyelse, 'church renewal', som har preget amerikansk lutheranisme i noen tid. Dette møtet har virket positivt på Takle, så positivt at han ser ingen annen mulighet enn at norske lutheranere slår følge. Man kan i en viss forstand si at boken mer er et møte med amerikansk kirkeliv enn med norsk, men dette er vel også hensikten. Boken søker å formidle nye idéer og inspirasjoner.

Den annen faktor som også fungerer som en drivkraft for Takle, er vår samtidssituasjon. Denne opplever han som i enhver forstand kritisk. Vårt nye verdensbilde, våre politiske omveltninger, økologiske problemer, etc. antyder tydelig nok at hvis vi ikke øyeblikkelig slutter å tenke på øyeblikket og ikke straks begynner å tenke fremover, blir det ingen fremtid, hverken for livet på jorden, menneskeheten eller kirken. Hermed slutter han seg til et stort kor av advarende røster i vår tid. Det fine med denne boken er at det er en kristen

som gjør det, ut fra den kristne profetiske situasjon. Han underbygger sitt argument med den solide teologiske observasjon at Jesu egen forkynnelse nettopp dreide seg om skjæringspunktet nutid/fremtid — med hovedtrykk på det siste. Guds Rike som en fremtidig størrelse var det som gjennom Jesu liv og død fornyet jødedommen. Takle ønsker å vende oppmerksomheten mot denne profetiske tradisjon igjen, fordi vi igjen som menneskehet og som kirke befinner oss i en krisepregert situasjon.

Takle finner mange feil ved Den norske kirke. Den er for vertikal i sitt engasjement, for lite opptatt av samfunnsproblemer og politikk. Presteutdannelsen er for historisk belastet, dvs. gir for lite innsikt i vår egen tid og dens særpreg. Forkynnelsen er for verdensfjern. Biblisme (fundamentalisme: en bokstavtro holdning til Skriften) er et veritabelt lik i lasten. (Dette siste skulle etter hvert være blitt gjort helt klart for det norske folk gjennom debatten omkring prof. Jervells bispekandidatur, o.l.). Kirkens organisasjon og arbeidsmåter er utilpasset den moderne verden. Teologien er ofte fjern og livløs.

Men boken søker også å bøte på mange av disse skavanker ved å antyde mulige forbedringer. Han hevder nytten av et fremtidig kirkemøte i Den norske kirke (dog uten med ett ord å nevne hva Det annet vatikan-konsil har betydd i denne sammenhengen innenfor Den romersk-katolske kirke). Han etterlyser en mer forklarende og fortolkende forkynnelse. Av andre viktige forslag er en mer seriøs aktivisering av legfolket, deltidsprester, de unges ansvar. Fremfor alt etterlyser han en større åpenhet — åndelig, sosialt, kulturelt. «Et bredere engasjement» er det Takle ønsker å se i sin kirke.

Bokens argument virker overbevisende, selv om hans amerikanske modeller kanskje ikke alltid er løsningen her hjemme. At Den norske kirke har et nokså defensivt 'image' i vårt folk står ikke til å nekte. At Takle måtte hente sin inspirasjon utenfra (USA)

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

RUSTFRITT
STÅL

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1

Telefon

(02) 33 36 24

33 55 25

Telegr.adr.:

Rustfriknut

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

er også et tegn på dette. Måtte hans ord ikke falle på stengrunn.

Aage Hauken

Svein Takle:

Med ryggen først?

Om kirkens fremtid og

fremtidens kirke.

Land og kirke/

Gyldendal norsk forlag.

Oslo 1978.

OPTIMISTISK OM ØKUMENIKK

«De kristnes enhet er oppnåelig» hevdet biskop Torrella Cascante i et intervju nylig i Vatikanets radio. Cascante, som representerer Vatikanets sekretariat for kristen enhet, pekte på de samtaler som har vært ført om nadverden, prestedømmet og kirkens autoritet: «Her er det gjort fremskritt som man for ti år siden neppe hadde kunnet forestille seg.»

KNA

EDVARSDEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

TV-PRIS TIL PAVEN

Pave Johannes Paul II har fått tildelt æresprisen «Det gyline kamera» for 1978. Det er en pris som hvert år utdeles av italienske fjernsynsfolk til den person som i løpet av året har stått for den beste TV-utsendelsen. Paven fikk prisen for reportasjen fra den messen han holdt da han tiltrådte sitt embete 22. oktober ifjor. Paven takket for utmerkelsen og ytret håp om at den religiøse forståelse og toleranse ville vinne større utbredelse i massemediaene . . .

Dagbladet

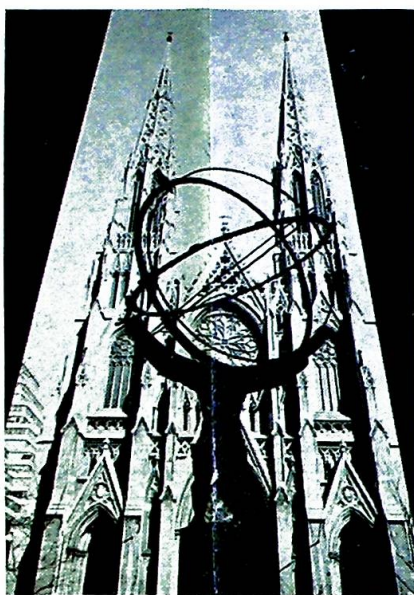
«MORGEN- DAGENS KIRKE»...

(forts. fra side 7)

tall troende, som synes det gamle mønster er svært så behagelig. La det også være nevnt at når en gir presten skylden for alt som går galt i menigheten, kan også det være utslag av en form for klerikalisme.

Det er den kristne menighet som sådan som har en apostolisk oppgave. Det er menigheten som helhet som skal fortsette Kristi verk. Det er innenfor denne rammen at presten utøver sin spesifikke funksjon i menigheten og nettopp i menigheten; ikke uavhengig men i dialog med den. Vi skal huske at selve ordet prest, *sacerdos*, brukes i N.T. bare om Kristus selv og i enkelte andre tilfeller om Guds folk i sin helhet. Derimot finner vi begreper som tilsvarer embete og tjeneste brukt om forskjellige funksjoner innenfor menigheten. Konkret er vi nødt til å finne frem til hvilke tjenester og embeter det er behov for i morgendagens kirke, og da også hvem som skal fylle dem. Det kan være prest, diakon, pastoral- eller menighetsassistent — betegnelsen er ikke så vesentlig, men viktig er det at de kan samarbeide, at funksjonene lar seg koordinere i en «stab», et «team», til beste for fellesskapet.

Når det gjelder fordelingen av oppgavene, kan og bør vel presten kunne delegerer typisk prestelige funksjoner, som f.eks. katekese/forkynnelse. Derimot trenger legfolk ikke å vente på et mandat til f.eks. å besøke syke eller sette i gang en samtalegruppe. Så finnes det områder, f.eks. økonomi eller eiendomsforvaltning, som prestene nå tar seg av. Kunne ikke her personer med flere erfaringer og kunnskaper om dette, formelt avlaste presten? Men frem for alt, la oss alltid holde menighetens konkrete situasjon for øye. Hvilke umiddelbare oppgaver finnes innenfor menigheten og for den. Og la det også

være virkelige oppgaver, ikke skinnoppgaver. For ingenting er mer frustrerende enn å oppdage at noen har funnet på noe «for å aktivisere meg».

Forutsetningen for alt sammen er at vi fungerer som et virkelig fellesskap. Selv om ikke alle kan kjenne alle, skal enhver allikevel oppleve fellesskapet. Men gjensidig kristen kjærlighet er ikke troverdig dersom det ikke innebærer mer enn et blunk på kirketrappen. Vi må kjenne menneskene og deres behov.

Så et ord til slutt om det dynamiske, om utviklingen. Også menigheten er et Guds folk underveis. Den

må tenke aktivt på mål og midler. Presten er en misjonær som engasjerer menneskene i en prosess, dvs. i den vei Kristus viser oss fremover. Men det er bare mulig dersom han lærer sitt folk å kjenne ved å leve med dem. Misjon heter i dag dialog, og dialog uttrykkes mest umiddelbart i rammen av et team-work. Selv kan presten ikke lenger fungere som «altmulig-mann» som skal ta seg av alle pastorale aktiviteter. Han skal kunne samarbeide med andre prester og pastorale medarbeidere og kunne fordele oppgavene. Her skal alle være med på å hjelpe, kritisere og korrigere hverandre, slik at de bedre blir seg bevisst hvem som har utsendt dem, hvilket budskap de bærer og for hvem det er bestemt, innenfor det lokale samfunn.

En slik gjensidig hjelpende og kritisk holdning som fellesskapet gir, er nødvendig for kirkens og prestenes troverdighet. Troverdighet bekreftes ikke alene ut fra funksjonen, men vel så meget ut fra den personlige integriteten, troslivet og engasjementet.

«Morgendagens Kirke»
Utgitt av Presterådet i OKB,
Bergen 1978.

(Boken kan bestilles enten direkte fra Det Kateketiske Senter, Bergen, eller gjennom St. Olav Bokhandel, Oslo.)

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarlig redaktør: Else-Britt Nilsen O.P.

Faste medarbeidere: Liv Greni, Aage Hauken O.P., Ella McGeorge, Kjell Arild Pollestad O.P., Gunnell Vallquist.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5. Oslo 1, telefon 20 72 26.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.
Kr. 35 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen 24 nr. årlig. — Postgiro 20 46 480